

Tytuł projektu został sformułowany z rozmysłem w sposób przewrotny. Na pierwszy rzut oka jego pierwsza część może te sugerować błąd w przytoczeniu znanego hasła, używanego najczęściej przez ekologów, a mianowicie stanowi odzwierciedlenie istoty i logiki funkcjonowania zglobalizowanego świata. Oznacza ono, że globalnych rozwiązań w dziedzinie np. oszczędności energii trzeba szukać w rozwiązaniach lokalnych, w konkretnych regionach i miejscowościach. Z kolei globalne firmy odnoszą sukcesy w skali globalnej, ale w takim przypadku ich produkty są przycięte do wymogów poszczególnych krajów, czy regionów. Oznacza to zatem, że aby cokolwiek w sposób rzeczywisty dokonać w określonym miejscu, należy wszelkie podejmowane kwestie traktować z odniesieniem globalnym, jako konkretne sposoby przejawiania się bardziej ogólnych problemów, właściwych wielu społeczeństwom rozrzuconym po całym świecie. Współgra to ze strategią sprzedawania swoich „globalnych” towarów w „opakowaniach”, które mogą trafić w gust ukształtowany w lokalnych kontekstach i tradycjach konsumentów. Oznacza to dominację globalnych sił nad lokalnymi specyfikami.

Zasadniczym powodem podjęcia naszego projektu jest odmienny sposób rozumowania, którego przesłanie brzmi: „myślimy lokalnie, działamy globalnie”. Uzasadnienie takiego przesłania wymaga analizy bardziej złożonego mechanizmu rozwojowego, stanowi ono istotę społeczeństwa zglobalizowanego i które wskazuje na konieczność uczestnictwa lokalnych osób i organizacji oraz zasobów w sieciach społecznych, które wykraczają ponad poziom lokalny. Dlatego podejmujemy próbę analizy funkcjonowania rodzinnych gospodarstw rolnych w Polsce z uwzględnieniem ich regionalnego zróżnicowania oraz uczestnictwa w ponadlokalnych sieciach.

Próba ta wymaga połączenia perspektywy nauk społecznych oraz rolniczych, czyli wykroczenia poza badania ograniczone tylko do jednej dziedziny nauki. W związku z tym podjęte zostaną badania nad funkcjonowaniem rodzinnych gospodarstw rolnych w odniesieniu do kilku specyficznych kwestii, takich jak: osignięcia produkcyjne, uwzględnienie wymogów rozwoju zrównoważonego, uwzględnienie bezpieczeństwa żywnościowego w sensie zdrowej żywności, bezpieczeństwa żywnościowego w sensie zapewnienia odpowiedniej ilości żywności w kraju, pełnienia przez gospodarstwa rolne funkcji pozarolniczych (np. rozwój ruchu agroturystycznego).

W projekcie wykorzystywane są różnorodne kierunki badawcze. Wynika to nie tylko z faktu, że projekt wyrósł na bazie połączenia dziedziny nauk społecznych i rolniczych, ale także w ramach nauk społecznych uwzględniona jest perspektywa socjologii, ekonomii oraz historii. Przede wszystkim chodzi o: 1/ strukturalizowane wywiady z reprezentatywnymi dla Polski wielowarstwowymi gospodarstwami rolnymi, stanowi one podstawę do rekonstrukcji strategii działania gospodarstw, zwłaszcza w kontekście ewentualnej strategii agroturystycznej; 2/ pogłębione wywiady z przedstawicielami Izby Rolniczych, jako instytucjami ponadlokalnych relacji gospodarstw rolnych z globalnymi rynkami; 3/ analizy dokumentów dotyczących bezpiecznej żywności oraz bezpieczeństwa żywnościowego w historycznym odniesieniu; 4/ pogłębione wywiady skupione na wiadomościach klasowej oraz samoświadomości lokalnej, narodowej i ponadnarodowej wybranych właścicieli gospodarstw rolnych; oraz 5/ wywiady i obserwacja uczestnicząca w wybranych gospodarstwach rolnych skupiona na zastosowaniu technologii komputerowych w rolnictwie, umożliwiających wykorzystywanie informacji oraz innych pozalokalnych czynników w ich rozwoju.

Powodów podjęcia tego typu badań jest kilka. Przede wszystkim istnieje potrzeba wskazania na pozalocalne czynniki funkcjonowania i rozwoju rodzinnych gospodarstw rolnych w naszym kraju, co potwierdzić powinno proponowane przez nas hasło: „Myślimy lokalnie, działamy globalnie”. Ponadto badania umożliwiają analizy przemian na obszarach wiejskich przede wszystkim z perspektywy rolników, co jest wbrew aktualnym tendencjom w naukach społecznych, które wskazują na zmniejszanie się gwałtownie roli rolnictwa i rolników w funkcjonowaniu i przemianach, zachodzących na obszarach wiejskich. Po trzecie, w naukach społecznych brakuje odpowiednich analiz dotyczących powiązania funkcjonowania gospodarstw rolnych z parametrami rozwoju zrównoważonego, wspomagającego odporność na zjawiska kryzysowe we współczesnym świecie. Po czwarte, wszelkie międzynarodowe badania powinny być podejmowane dopiero w efekcie kompleksowych analiz dotyczących sytuacji w poszczególnych krajach i regionach. Badanie takie w odniesieniu do Polski jest zasadniczym celem planowanego projektu badawczego. Po piąte, chodzi o zaangażowanie w projekcie badawczym skupionym na narodowej i regionalnej problematyce w Polsce naukowców z zagranicy, mających wieloletnie doświadczenie w zakresie analizowanej problematyki, po to aby uzyskać dodatkowy wymiar oceny podjętych badań oraz uzyskanych w ich wyniku rezultatów.